

Regelbunden tillsyn i Petreskolan 4-6 och Värnaskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Hofors kommun och besökt Petreskolan 4-6 och Värnaskolan den 28-29 januari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen senast den 8 september 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Petreskolan 4-6 och Värnaskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Petreskolan 4-6 och Värnaskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Föräldrar från samtliga grundskolor i kommunen intervjuades vid ett gemensamt tillfälle. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolorna

Tabell 1: Antal elever på Petreskolan 4-6 och Värnaskolan

Petreskolan 4-6	Antal elever
Grundskola årskurs 4-6	142
Värnaskolan	Antal elever
Förskoleklass	27
Grundskola årskurs 1-3	87

Källa: Skolornas uppgifter, hösten 2008

Petreskolan 4-6 och Värnaskolan ligger i två skilda bostadsområden på ca 2 km avstånd från varandra. För de båda enheterna ansvarar en rektor. Petreskolan 4-6 ligger lokalmässigt nära Petreskolan 7-9, för vilken en annan rektor ansvarar.

I Petreskolan 4-6 finns en särskild undervisningsgrupp, Vårsolen, som tar emot elever i behov av särskilt stöd i årskurserna 1-6 från hela kommunen samt en så kallad förberedelseklass, Internationella klassen, som tar emot kommunens nyanlända elever i årskurserna 1-6. Ansvar för dessa grupper vilar på rektorn för Petreskolan 4-6 och Värnaskolan.

Petreskolan 4-6 och Värnaskolan har en ledningsgrupp bestående av rektorn, arbetslagsledare för de båda skolorna, en fritidspedagog samt rektorn och en arbetslagsledare från särskolan, som delar lokaler med Värnaskolan. Tillsynen av särskolan redovisas i en separat rapport.

Tillsynen omfattar förskoleklass och grundskola i de båda skolenheterna, inklusive Vårsolen och Internationella klassen. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen redovisas i en separat rapport.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Måluppfyllelse i årskurs 5

	Petreskolan 4-6					Riket
	2004	2005	2006	2007	2008	2008
Andel (%) som ej nått målen i samtliga ämnen	.	.	.	.	.	.

Källa: Uppgifter från skolan, hösten 2008

. = Uppgift saknas

Kommentar och bedömning:

Enligt 2 kap. 2 § skollagen och läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, avsnitt 2.8, åligger det rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas och att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Detta medför en skyldighet att kontinuerligt följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat så att undervisningsmål och metoder kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav.

Av tabell 2 framgår att Petreskolan 4-6 saknar uppgifter om hur stor andel av eleverna i årskurs 5 som nått kursplanernas mål i alla ämnen.

Skolinspektionen har tagit del av skolans egen statistik över resultaten av de nationella ämnesproven i årskurs 5 mellan åren 2004 – 2008. Denna visar att andelen elever som nått målen i de nationella ämnesproven generellt sett har försämrats. Dock har resultaten för år 2008, 66 procent i alla tre ämnen, förbättrats jämfört med resultaten för år 2007, som var 59 procent. Under tillsynen framkommer vidare att särskilt stöd inte erbjuds eleverna i samtliga ämnen och att det stöd som ges ibland upplevs som otillräckligt.

Enligt rektorn har en satsning gjorts på båda skolorna på elevernas tal-, läs- och skrivutveckling vilket har resulterat i förbättrade resultat för de yngre eleverna i svenska. Hösten 2008 uppskattades 95 procent av eleverna ha uppnått en tillräcklig läs- och skrivutveckling i årskurs 2, vilket är en förbättring jämfört med tidigare mätningar.

Sammantaget konstaterar Skolinspektionen att det inte går att göra en bedömning av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål att uppnå i årskurs 5 eftersom det saknas uppgifter på hur stor andel eleverna som når målen i alla ämnen. Åtgärder behöver därför vidtas för att på en övergripande skolnivå ta fram en samlad redovisning av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen. Trots att det i kommunen genomförs en positiv satsning i samtliga förskolor och grundskolor för att stärka barns och elevers tal-, läs- och skrivutveckling, indikerar resultaten av de nationella ämnesproven i årskurs 5 att åtgärder behöver vidtas så att alla elever på Petreskolan 4-6 ges förutsättningar att nå målen för utbildningen. Att eleverna inte erbjuds särskilt stöd i alla ämnen bedöms under avsnittet 1.5.2.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 kap. 6 § grundskoleförordningen finns för varje ämne en kursplan. I denna anges de mål som undervisningen ska sträva mot och de mål som eleverna ska ha uppnått efter tredje och femte skolåret. Enligt Lpo 94, avsnitt 2.7, ska läraren allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling utifrån läroplanens

och kursplanernas mål. Läraren ska muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn.

Lärarna på båda skolorna följer upp elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål i alla ämnen. I den särskilda undervisningsgruppen Vår-solen på Petreskolan 4-6 följs dock inte kunskapsutvecklingen upp i alla ämnen utan regelbundna uppföljningar sker huvudsakligen i svenska, matematik och engelska. Elever, föräldrar samt rektorn saknar därmed information om hur eleverna utvecklas i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Skolinspektionens bedömning är att lärarna på ett mer systematiskt sätt behöver följa upp och synliggöra varje elevs kunskapsresultat i alla ämnen i årskurs 5.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i. Läraren ska också i den individuella utvecklingsplanen sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Tillsynen visar att de individuella utvecklingsplanerna i båda skolorna saknar skriftliga omdömen. I Hofors kommun pågår ett kommunövergripande nätverksarbete för att arbeta fram mål för varje ämne och årskurs, vilka kommer att ligga till grund för de skriftliga omdömena. Enligt rektorn kommer under vårterminen 2009 skriftliga omdömen att kunna ges i samtliga ämnen som eleverna får undervisning i.

Skolinspektionen konstaterar att ett utvecklingsarbete pågår i kommunen för att ta fram konkretiserade mål för alla ämnen. Rektorn för Petreskolan 4-6 och Värnaskolan behöver dock säkerställa att alla elever ges skriftliga omdömen i samtliga ämnen som eleverna får undervisning i.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Av 4 kap. 2 § skollagen framgår att eleverna ska ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Av Lpo 94, avsnitt 2.3, framgår bland annat att läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sitt arbete i skolan, se till att alla elever oberoende av social bakgrund får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att läraren tillsammans med eleverna planerar och utvärderar undervisningen.

Av intervjuerna på Petreskolan 4-6 framkommer att elevernas möjligheter till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet varierar stort mellan olika

6 (15)

lärare och klasser. Trots att man på skolan vid vissa perioder genomför projekt med t.ex. Storyline och Äventyrspedagogik där stort utrymme ges för elevernas kreativitet och inflytande, är det inte ovanligt att elevernas möjligheter till inflytande under andra perioder begränsas till att eleverna får välja mellan olika uppgifter som läraren har skrivit upp på tavlan, eller att eleverna - när det är klara med en viss arbetsuppgift - får välja mellan andra uppgifter som läraren bestämt. Skillnaderna mellan olika lärare varierar stort enligt eleverna.

Skolinspektionen bedömer att arbetet med att ge eleverna ett ökat inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet behöver åtgärdas på Petreskolan 4-6.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Av Lpo 94, avsnitt 1, framgår bland annat att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas

bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling.

Av intervjuer och lektionsbesök framkommer att i Petreskolan 4-6 finns en organisatorisk anpassning av undervisningen på olika sätt, t.ex. i halvklasser och i andra grupperingar. I flera klasser förutsätts dock eleverna arbeta med samma material och med samma uppgifter samtidigt. Mer sällan ges möjligheter att utifrån egna förutsättningar och behov pröva olika arbetssätt och arbetsformer.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas för att i högre grad anpassas undervisningen i Petreskolan 4-6 till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Av 1 kap. 2 § och 4 kap. 1 § skollagen samt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen framgår att hänsyn ska tas till elever i behov av särskilt stöd och att sådant stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Av Lpo 94, avsnitt 2.2, framgår också att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och hjälpa elever i behov av särskilt stöd. Läraren ska bland annat stimulera, handleda och ge särskilt stöd till elever som har svårigheter. Av 5 kap. 2 § grundskoleförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att särskilt stöd ges på båda skolorna men att stödet varken ges i tillräcklig omfattning eller erbjuds i alla ämnen. Företrädesvis ges stöd i ämnena svenska, matematik och engelska men även i idrott och hälsa.

På Petreskolan 4-6 finns elever med annat modersmål än svenska. Studiehandledning på modersmålet erbjuds dock inte alla elever som behöver det. Enligt rektorn har skolan försökt få tag på personal som kan erbjuda studiehandledning på modersmålet, dock utan att lyckas.

Enligt Skolinspektionens bedömning ges inte stöd i tillräcklig omfattning på båda skolorna. Studiehandledning på modersmålet erbjuds inte heller de elever på Petreskolan 4-6 som behöver det. Ytterligare ansträngningar måste vidtas så att behovet av studiehandledning kan tillgodoses.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas. I den särskilda undervisningsgruppen Vårsolen och i den så kallade Internationella klassen utarbetas inte åtgärdsprogram för de elever som är i behov av särskilt stöd. Intervjuade lärare och rektorn uppfattar det som att själva placeringen i grupperna utgör en särskild stödåtgärd. Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att åtgärdsprogram upprättas även för elever i Vårsolen och i Internationella klassen om de bedöms ha behov av särskilda stödåtgärder.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen 1 kap. 2 § och 14 a kap. 7 § och 10 § skollagen ska var och en som verkar inom skolan främja aktning för varje människas egenvärde samt aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Huvudmannen se till att åtgärder vidtas för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling och huvudmannen är skyldig att utreda omständigheter kring uppgivna kränkningar och i förekommande fall vidta de åtgärder som

skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Enligt avsnitt 1 i Lpo 94, ska eleven i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska också sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära.

Av intervjuer med elever, lärare, rektorn samt av besök i verksamheten framkommer att i Petreskolan 4-6 är lektionerna ibland "stökiga" med bristande arbetsro som följd. Ibland händer incidenter på rasterna och flera elever uppger att de då och då känner sig otrygga och att det finns elever som blir mobbade. Detta bekräftas även av de vuxna i skolan. Av skolans egen utvärdering framkommer att 43 elever, vilket motsvarar 24 procent av eleverna på skolan, upplever att de har blivit utsatta för mobbning under det senaste året (läsåret 2007/2008). Av samma utvärdering framkommer också att 38 elever har talat om det för någon vuxen och att 35 elever fått hjälp så att mobbningen upphört. Av tillsynen framkommer att skolan ser allvarligt på mobbning och andra former av kränkningar och att åtgärder också har vidtagits för att minska problemen. Skolan arbetar också aktivt med värdegrundsfrågor.

Skolinspektionen kan konstatera att Petreskolan 4-6 har påbörjat ett aktivt arbete med att försöka komma tillrätta med kränkningar och med bristande arbetsro på lektionerna. Trots detta bedömer Skolinspektionen att kraftfulla åtgärder behöver vidtas för att skapa trygghet och arbetsro.

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Efter den 1 januari finns bestämmelserna i två lagar dels i 14 a kap. skollagen angående kränkande behandling, dels i den nya diskrimineringslagen (2008:567) angående diskriminering. Diskrimineringsombudsmannen (DO) ansvarar för tillsyn av diskrimineringslagen. Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en årlig plan mot kränkande behandling. Denna plan ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska också innehålla

en redogörelse för vilka av dessa åtgärder man avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Det finns inget som hindrar att verksamheten respektive skolan för samman den årliga planen mot kränkande behandling med den likabehandlingsplan, som ska upprättas enligt diskrimineringslagen, till ett dokument. Barn och elever vid den verksamhet för vilken planen gäller ska enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling medverka vid upprättandet, uppföljningen och översynen av den årliga planen mot kränkande behandling enligt skollagen. Se vidare Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2006:7).

Tillsynen visar att det finns en gemensam likabehandlingsplan för norra skolområdet F-9, där de olika enheterna inte skiljs åt. I planen saknas därför en specifik redovisning av varje verksamhets behov utifrån en aktuell kartläggning, en beskrivning av vilka åtgärder som varje enhet avser vidta under det kommande året samt en beskrivning av hur händelser och åtgärder ska dokumenteras.

Skolinspektionen bedömer att båda skolorna behöver omarbete sina planer så att de svarar mot författningarnas krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I bilaga 3 till skollagen finns föreskrifter om utbildningens omfattning i grundskolan (timplan). Enligt 2 kap. 6 § grundskoleförordningen anges att det för varje ämne finns en kursplan där det anges de mål som undervisningen ska sträva mot och de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde skolåret.

Tillsynen visar att undervisning i ämnena hem- och konsumentkunskap samt teknik inte förekommer i Petreskolan 4-6 förrän i årskurs 6. I ämnet musik har

eleverna enligt uppgifter från elever, lärare och rektorn inte fått tillräckligt med undervisning. En ny timplan håller på att arbetas fram i kommunen, där ämnena hem- och konsumentkunskap och teknik kommer att erbjudas eleverna från och med årskurs 5.

Skolinspektionen bedömer att Petreskolan 4-6 behöver vidta åtgärder så att eleverna ges förutsättningar att nå målen för årskurs 5 i samtliga ämnen.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Av 2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen framgår att undervisningen i elevens val syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val.

I Petreskolan 4-6 får eleverna välja mellan ett stort antal ämnen som elevens val. Om eleven har en fritidsaktivitet utanför skoltid, som t.ex. teater eller en sportaktivitet, kan detta ersätta elevens val om eleven har med sig ett intyg från den ansvarige ledaren. Detta kallar skolan för "eget val".

Skolinspektionen bedömer att de fritidsaktiviteter som skolan godkänner som elevens val, inte är förenliga med författningarnas krav och behöver därför åtgärdas.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Av 2 kap. 15-16 §§ grundskoleförordningen framgår att undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas i stället för undervisning i svenska. Beslut om sådan undervisning ska fattas av rektorn.

På Petreskolan 4-6 finns elever som bedöms vara i behov av undervisning i svenska som andraspråk och som får gå till den så kallade Internationella klassen för att få undervisning där av en lärare som inte är behörig i ämnet. Under-

12 (15)

visningen uppges av lärare och elever inte hålla tillräckligt hög kvalitet och oro skapas i gruppen när andra elever kommer dit. Någon behörig lärare i svenska som andraspråk finns inte på skolan.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver se över undervisningen i svenska som andraspråk så att den fullt ut motsvarar författningarnas krav.

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 kap. 3 § skollagen är kommuner och landsting skyldiga att för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Undantag får göras endast om personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna.

I den särskilda undervisningsgruppen Vårsolen på Petreskolan 4-6 arbetar personal som har pedagogisk högskoleutbildning och med mångårig erfarenhet av skolverksamhet. Dock saknar de lärarbehörighet. Personalen i Vårsolen ansvarar för elevernas undervisning i samtliga ämnen.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas för att garantera att den pedagogiska personalen i Petreskolan 4-6 har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 2 kap. 2 § skollagen ska det för ledningen av utbildningen i skolorna finnas rektorer och det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Av Lpo 94, avsnitt 2.8, framgår att som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Tillsynen visar att rektorn inte driver den pedagogiska utvecklingen framåt på Petreskolan 4-6 så att de nationella målen nås på ett tillfredsställande sätt. Rektorns ansvarsområde innefattar två skolor på geografiskt avstånd från varandra på ca 2 km, en särskild undervisningsgrupp, en så kallad Internationell klass samt ansvar för modersmålsundervisningen i kommunen. Dessutom har rektorn en tidskrävande uppgift i planeringen av en kommande omorganisation av skolverksamheten i kommunen. I intervjuer framkommer exempel på att lärare upplever att de behöver tydligare riktlinjer för att komma tillrätta med de svårigheter som finns på skolan. Mot bakgrund av de svårigheter som finns på Petreskolan 4-6 vad gäller bland annat svaga kunskapsresultat och problem med arbetsro och kränkningar, bedömer Skolinspektionen att det pedagogiska ledarskapet behöver stärkas.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Av 1 kap. 2 § skollagen framgår att alla barn och ungdomar ska ha lika tillgång till utbildning i det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Enligt 5 kap. 10 § grundskoleförordningen får styrelsen, om en elev inte kan få utbildning som i rimlig grad är anpassad efter elevens situation och förutsättningar, efter att ha hört elevvårdskonferensen, besluta om anpassad studiegång för eleven.

Därvid får avvikelser göras från timplanen.

Av tillsynen framkommer att elever i Vårsolen och Internationella klassen inte erbjuds undervisning i alla ämnen. I Vårsolen erbjuds t.ex. inte undervisning i musik, bild och i NO-ämnena och i Internationella klassen ligger fokus mest på ämnena svenska, engelska och matematik. Individuella beslut om anpassad studiegång saknas.

Enligt 5 kap. 1 § och 5 § grundskoleförordningen fattas beslut om särskilt stöd av rektorn. Beslut om elevs placering i särskild undervisningsgrupp fattas efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare. Sådana beslut får enligt 8 kap. 1 § överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

Tillsynen visar att intagningsförfarandet till Vårsolen och den Internationella klassen sker centralt efter ansökan från föräldrar och beslut i elevvårdskonferensen. Rektorns och lärarnas uppfattning är att det inte går att fatta beslut mot föräldrarnas vilja. Vid intervjuer framkommer att i de fall föräldrar motsatt sig en ansökan om placering i Vårsolen, har skolan sett sig tvungen att hitta andra lösningar. I flera fall har dessa varit mindre bra för den enskilda eleven.

Vissa elever i den Internationella klassen får nästan all sin undervisning i denna grupp under en längre tid eftersom de bedöms behöva undervisning i mindre grupp. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp saknas dock. Dessutom är det oklart om det finns formella beslut, med information om rätt att överklaga, fattade för eleverna i Vårsolen (se vidare i kommunrapporten).

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att alla elever erbjuds undervisning i samtliga ämnen. Om en elev inte bedöms kunna tillgodogöra sig utbildning i alla ämnen, måste beslut om anpassad studiegång fattas. Åtgärder behöver även vidtas så att beslut om placering i särskild undervisningsgrupp, med överklagandehänvisning, fattas för de elever som behöver sådan undervisning. Rektorn behöver också klargöra för personal och föräldrar att det är skolans och rektorns ansvar att fatta beslut om särskilt stöd, och att föräldrarna inte kan motsätta sig sådana beslut.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Skolinspektionen har tagit del av Värnaskolans och Petreskolans 4-6:s gemensamma kvalitetsredovisning för år 2008. Resultat finns redovisade av bland annat elevernas läs- och skrivförmåga i årskurs 2 samt de nationella ämnesproven i årskurs 5. Däremot saknas en mer utförlig uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i olika ämnen och över tid, vilket försvårar möjligheten att analysera resultaten och identifiera adekvata åtgärder för utveckling av verksamheterna mot högre måluppfyllelse. Att det finns en gemensam redovisning för båda skolorna försvårar likaså möjligheten att identifiera adekvata åtgärder för respektive skola.

Skolinspektionen bedömer att skolornas kvalitetsredovisning inte uppfyller författningarnas krav och därför behöver åtgärdas. Varje skola måste likaså ha en egen kvalitetsredovisning.

2009-05-08 Stockholm

Elisabeth Ritchey

Ulrika Palm Lindgren